

פרשת נח

רעיון מהפרשה

הפרשה פותחת בתאור דמותו של נח: "אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתּוֹ אֶת הָאֱ-לֹהִים הַתְּהַלֵּךְ נֹחַ" [בראשית פרק ו'].

בהמשך הפרשה מסופר על דורו של נח: "וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לְפָנָי הָאֱ-לֹהִים וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ חָמָס".

נח מצטווה לבנות תיבה אשר באמצעותה ינצל נח ואשר אתו מן המבול: "וְאָנֹכִי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם עַל הָאָרֶץ לְשַׁחַת כָּל בְּשָׂר אֲשֶׁר בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כֹּל אֲשֶׁר בָּאָרֶץ יִגָּע. וְהַקַּמְתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ וּבָאתְ אֵל הַתֵּבָה אַתָּה וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֵי אִשְׁתְּךָ וְנִשְׂי בְנֶיךָ אִתְּךָ".

נשאלת השאלה והרי יש לקב'ה דרכים הרבה להציל את נח ומשפחתו ואת כל מי שישאר בחיים אחרי המבול ואם כן מדוע נצטווה נח לבנות תיבה? להלן נביא שני תרוצים לשאלה זו:

רש'י שואל שאלה זו: " ולמה הטריחו בבנין זה" ? [=של התיבה]

ומשיב: "כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה [=בתיבה] מאה ועשרים שנהה ושואלין אותו מה זאת לך ? והוא אומר להם עתיד הקב"ה להביא מבול לעולם אולי ישובו [=בתשובה] ".

לעומתו מפרש הרמב"ן: " ועוד עשו אותה [=את התיבה] גדולה, למעט בנס, כי כן הדרך בכל הניסים שבתורה או בנביאים, לעשות מה שביד אדם לעשות, והשאר יהיה בידי שמים .

ועדיין יש להקשות: אם תפקיד התיבה להציל את נוח מן המבול יש קושי שמתעורר למקרא הפסוקים הבאים שמתארים את מה שקורה עם נח אחרי המבול, ומהם עולה שגם אחרי שהמבול פסק והאדמה היתה יבישה נוח עדיין לא יוצא מן התיבה, והוא מחכה להוראה מאת ה' לצאת מן התיבה וכך נאמר:

" וַיְהִי בְּאַחַת וָשֶׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֲדָשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וַיִּסַּר נֹחַ אֶת מִקְסֵה הַתֵּבָה וַיֵּרָא וְהִנֵּה חָרְבוּ פָנָי הָאֲדָמָה".

אך נח עדיין לא יוצא מן התיבה . הוא מחכה כמעט חודשיים , וגם לא יוצא מן התיבה עד שהקב'ה מצווה אותו לעשות כן: " וּבְחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בְּשִׁבְעָה וָעֶשְׂרִים יוֹם לַחֲדָשׁ יִבְשֶׁה הָאָרֶץ וַיִּדְבַּר אֱ-לֹהִים אֵל נֹחַ לֵאמֹר צֵא מִן הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ וּנְשֵׂי בְנֶיךָ אִתְּךָ":

כדי לענות על שאלה זו עלינו להתבונן בהבדל שבין נח לאברהם:

כתוב בזוהר שבשעה שיצא נח מן התיבה ראה עולם חרב , התחיל לבכות ואמר לקב'ה מה עשית ? מדוע החרבת את עולמך ? אמר לו הקב'ה: עכשיו אתה שואל ? וכאשר אמרתי לך "קץ כל בשר בא לפני" נכנסת לבית המדרש ולא עשית דבר לתקן את הדור שלך.

לעומת זאת אברהם כאשר הקב'ה אומר לו שהוא רוצה להשמיד את סדום , אברהם עומד לפני ה' ומנסה להציל את אנשי סדום הרשעים: "וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵף תִּסָּפֶה צְדִיק עִם רָשָׁע:אוֹלֵי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר הָאֵף תִּסָּפֶה וְלֹא תִשָּׂא לְמָקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצְּדִיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּה" [בראשית יח].

אברהם איש החסד ניסה להציל את דורו , נח היה צדיק פרטי שלא פעל לעשות למען דורו. נח היה חסד

פרשת נח

במידת החסד , וכל בניית התיבה היה כדי שנח יתקן את מידת החסד.
כל שנים עשר חודש שהיה נח בתיבה הוא לא ישן והיה עסוק לתת אוכל לכל בעלי החיים שהיו בתיבה.נח שהיה חסר במידת החסד , עסק במשך שנה רק בנתינה למען הכלל . לנח לא היו חיים פרטיים במשך תקופה זו , הוא לא ישן כמו כל אדם , לא היו לו חיי משפחה , וכל זה כדי לתקן את התקופה שהיה מנותק מן הכלל , ועסק רק בעניניו הפרטיים , ברוחניות ובגשמיות..

ולכן גם כאשר נפסק המבול , ויבשה הארץ נח לא יוצא מן התיבה עד אשר יאמר לו ה' לצאת מן התיבה , כי השאלה איננה האם אפשר לצאת בצורה בטוחה מן התיבה , אלא מתי נגמר התקון של נח , שצריך לתקן את מידת החסד אשר בה הוא היה חסר.
אומות העולם נחשבים בני נוח , ואנחנו בניו של אברהם אבינו. להיות בן של נוח זה לא לפגוע באחרים , ואילו להיות בנים של אברהם אבינו זה לעסוק בנתינה על פי התורה שתחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים .